

Warszawa, dnia 30 grudnia 2011 r.

KOMUNIKAT

w sprawie recept z adnotacją „Refundacja leku do decyzji NFZ”

W związku z komunikatem Prezesa NFZ dotyczącym ważności recept o treści:

„Komunikat NFZ w sprawie ważności recept Narodowy Fundusz Zdrowia informuje, że recepty wypisane przez lekarza posiadającego umowę na wypisywanie leków refundowanych z adnotacją: "Refundacja leku do decyzji NFZ" w przypadku realizacji w aptece będą uznawane za spełniające warunki objęcia refundacją przy spełnieniu wymogów określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie recept.”,

Naczelną Izbą Aptekarską przedstawia następujące stanowisko:

W przypadku, gdy na recepcie umieszczono wszystkie dane wymagane rozporządzeniem w sprawie recept lekarskich, w tym określono „*identyfikator płatnika*” (§ 3 ust. 1 pkt 3 lit. a rozp.) i „*odpłatność*” (§ 6 ust. 1 pkt 6 rozp.), oraz dodatkowo naniesiono adnotację „*Refundacja leku do decyzji NFZ*”, wówczas recepta mogłaby być zakwestionowana wyłącznie z powodu dodatkowych treści na niej zawartych w postaci przywołanej adnotacji.

Rozporządzenie w sprawie recept lekarskich stanowi, że „*na recepcie nie mogą być zamieszczane informacje niezwiązane z jej przeznaczeniem, w tym informacje stanowiące reklamę.*”.

Z komunikatu Prezesa NFZ oraz publicznych wypowiedzi Ministra Zdrowia wynika, że recepty w opisanej wyżej sytuacji „*będą uznawane za spełniające warunki objęcia refundacją*”.

Należy pamiętać, że zarówno Prezes NFZ, jak i Minister Zdrowia nie mogą zmieniać obowiązującego prawa.

Komunikat ten oraz wypowiedzi Ministra Zdrowia mogą być odczytywane, jako wykładnia prawa dokonana przez te podmioty, z której wynika, że ww. adnotacja nie stanowi „*informacji niezwiązanej z przeznaczeniem recepty*”, a w konsekwencji nie powoduje nieważności recepty.

Decyzja, czy w takim przypadku wydawać leki na zasadach refundacyjnych należy do konkretnej apteki.

I.

Jeżeli - pomimo komunikatu Prezesa NFZ oraz publicznych wypowiedzi Ministra Zdrowia - apteka uzna, że recepta z adnotacją "Refundacja leku do decyzji NFZ" nie jest zgodna z rozporządzeniem w sprawie recept lekarskich, wówczas **ma prawo odesłać pacjenta do osoby wystawiającej receptę w celu wystawienia przez nią recepty zgodnie z obowiązującym prawem.**

Apteka nie ma obowiązku przejmowania ryzyka i odpowiedzialności związanych z niewłaściwym wystawianiem recept przez osobę uprawnioną.

II.

W przypadku podjęcia decyzji o realizacji recepty z adnotacją "Refundacja leku do decyzji NFZ", należy rozważyć dwa podstawowe stany faktyczne:

1.

W przypadku, gdy na recepcie umieszczono wszystkie dane wymagane rozporządzeniem w sprawie recept lekarskich, poza „*identyfikatorem płatnika*” (§ 3 ust. 1 pkt 3 rozp.) i określeniem „*odpłatność*” (§ 6 ust. 1 pkt 6 rozp.), oraz dodatkowo naniesiono adnotację "Refundacja leku do decyzji NFZ", Naczelna Izba Aptekarska:

- **nie rekomenduje samodzielnego określania identyfikatora oddziału wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia.**

"Refundacja leku do decyzji NFZ" sugeruje, że prawo pacjenta do refundowanego leku nie zostało sprawdzone przez osobę wystawiającą receptę.

Zgodnie z § 15 ust. 1 pkt 1 lit. a rozp. w sprawie recept lekarskich, jeżeli „*na recepcie nie wpisano, wpisano, w sposób nieczytelny lub niezgodny z rozporządzeniem*” identyfikator oddziału wojewódzkiego NFZ osoba wydająca **może go określić** na podstawie odpowiednich dokumentów dotyczących pacjenta przedstawionych przez osobę okazującą receptę.

Osoba wydająca **może ale nie musi określać identyfikatora płatnika.**

Nie możemy zgodzić się na przerzucenie ryzyka wystawienia recepty na lek refundowany osobie nieubezpieczonej z osoby wystawiającej receptę na aptekę.

Bez ustalenia płatnika i potwierdzenia prawa do świadczeń refundowanych bezprzedmiotowe jest uzupełnianie poziomu odpłatności.

2.

W przypadku, gdy na recepcie umieszczono wszystkie dane wymagane rozporządzeniem w sprawie recept lekarskich, w tym „*identyfikator płatnika*” (§ 3 ust. 1 pkt 3 ww. rozp.), jednakże nie określono „*odpłatności*” (§ 6 ust. 1 pkt 6 ww. rozp.) i dodatkowo naniesiono adnotację „*Refundacja leku do decyzji NFZ*”, Naczelna Izba Aptekarska wskazuje, że zastosowanie ma wówczas przepis § 15 ust. 1 pkt 1 lit. h rozporządzenia w sprawie recept lekarskich, zgodnie z którym „*jeżeli na recepcie nie wpisano, wpisano w sposób nieczytelny lub niezgodny z rozporządzeniem odpłatności określonej w wykazie refundowanych leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego, wyrobów medycznych:*

- *w przypadku gdy lek, środek spożywczy specjalnego przeznaczenia żywieniowego, wyrób medyczny występuje w jednej odpłatności – **osoba wydająca dokonuje w tym zakresie zmiany, stosując właściwą odpłatność;** osoba wydająca zmiesza wówczas na rewersie odpowiednią adnotację oraz swój podpis,*
- *w przypadku gdy lek, środek spożywczy specjalnego przeznaczenia żywieniowego, wyrób medyczny występuje w kilku odpłatnościach - **osoba wydająca wydaje lek, środek spożywczy specjalnego przeznaczenia żywieniowego, wyrób medyczny za najwyższą odpłatnością określoną w tym wykazie.**”.*

III.

O prawie do refundowanego leku nie decyduje Minister Zdrowia, Prezes Narodowego Funduszu Zdrowia, lekarz wystawiający receptę czy też osoba realizująca receptę.

Od dnia 17 października 1997 r., tj. od dnia wejścia w życie Konstytucji RP, obywatelom, niezależnie od ich sytuacji materialnej, władze publiczne zapewniają równy dostęp do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych.

Warunki i zakres udzielania świadczeń opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych określa ustawa.

Ustawa nie może zmienić żaden protest, zarządzenie, komunikat, oświadczenie czy inny mało istotny - z punktu widzenia prawa do leku refundowanego – akt podmiotów zobowiązanych do realizacji ustawowo określonych praw pacjentów.

Ustawa z dnia 12 maja 2011 r. o refundacji leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych stanowi jednoznacznie, że realizacja świadczeń w postaci:

- 1) leków dostępnych w aptece na receptę,
- 2) środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego dostępnych w aptece na receptę,
- 3) wyrobów medycznych dostępnych w aptece na receptę,
- 4) leków nieposiadających pozwolenia na dopuszczenie do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, sprowadzanych z zagranicy na warunkach i w trybie określonym w art. 4 ustawy z dnia 6 września 2001 r. - Prawo farmaceutyczne (Dz. U. z 2008 r. Nr 45, poz. 271, z późn. zm.), pod warunkiem że w stosunku do tych leków wydano decyzję o objęciu refundacją na podstawie ustawy o refundacji,
- 5) środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego, sprowadzonych z zagranicy na warunkach i w trybie określonym w art. 29a ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia, pod warunkiem, że w stosunku do tych środków wydano decyzję o objęciu refundacją na podstawie ustawy o refundacji

- przysługuje świadczeniobiorcy na podstawie recepty wystawionej przez osobę uprawnioną.

Osobą uprawnioną, a więc osobą upoważnioną przez ustawę do wystawiania recept refundowanych, jest:

- 1) lekarz ubezpieczenia zdrowotnego lub felczer ubezpieczenia zdrowotnego w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, /Lekarz ubezpieczenia zdrowotnego to lekarz, lekarz dentysta będący świadczeniodawcą, z którym Fundusz zawarł umowę o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej albo lekarz, lekarz dentysta, który jest zatrudniony lub wykonuje zawód u świadczeniodawcy, z którym Fundusz zawarł umowę o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej/,
- 2) lekarz, lekarz dentysta, felczer, starszy felczer, z którymi Fundusz zawarł umowę upoważniającą do wystawiania recept refundowanych,

Osoba uprawniona **ma obowiązek wystawiania recept zgodnie z obowiązującym prawem.**

Sposób i tryb wystawiania recept określa rozporządzenie Ministra Zdrowia w sprawie recept lekarskich.

Wystawienie recepty polega na:

- 1) **czytelny** oraz **trwały** naniesieniu na awersie recepty, w tym za pomocą druku, treści obejmującej dane określone w rozporządzeniu;
- 2) **złożeniu na awersie recepty własnoręcznego podpisu przez osobę uprawnioną.**

PACJENT MA PRAWO ŻĄDĄĆ OD OSOBY WYSTAWIAJĄCEJ RECEPTĘ, ABY:

- 1) **RECEPTA BYŁA CZYTELNA;**
- 2) DANE BYŁY NANIESIONE W SPOSÓB TRWAŁY;
- 3) ZAWIERAŁA WSZYSTKIE DANE PRZEWDZIANE W ROZPORZĄDZENIU;
- 4) ZOSTAŁA PODPISANA NA AWERSIE.

NAJNOWSZE ROZPORZĄDZENIE – które obowiązywać będzie od dnia 1 stycznia 2012r. - WYMAGA, ABY RECEPTA DOTYCZĄCA LEKU REFUNDOWANEGO ZAWIERAŁA (§ 3 UST. 1 PKT 4 I § 6 UST. 1 PKT 6) M.IN.: OKREŚLENIE odpłatności leku, środka spożywczego specjalnego przeznaczenia żywieniowego lub wyrobu medycznego.

Odpłatność OZNACZA SIĘ NASTĘPUJĄCO:

B – dla leku, środka spożywczego specjalnego przeznaczenia żywieniowego lub wyrobu medycznych wydawanego bezpłatnie,

R – dla leku, środka spożywczego specjalnego przeznaczenia żywieniowego lub wyrobu medycznych wydawanego za odpłatnością ryczałtowa,

30 % – dla leku, środka spożywczego specjalnego przeznaczenia żywieniowego lub wyrobu medycznego wydawanego za odpłatnością 30% limitu finansowania,

50 % – dla leku, środka spożywczego specjalnego przeznaczenia żywieniowego lub wyrobu medycznych wydawanego za odpłatnością 50% limitu finansowania,

100 % – dla leku, środka spożywczego specjalnego przeznaczenia żywieniowego lub wyrobu medycznego wydawanego za pełną odpłatnością.

RECEPTA bez określenia odpłatności leku, środka spożywczego specjalnego przeznaczenia żywieniowego lub wyrobu medycznego jest receptą, która nie zawiera wszystkich danych wymaganych prawem.

PACJENT MA PRAWO ŻAŁAĆ I POWINIEN ŻAŁAĆ, ABY OSOBA WYSTAWIAJĄCA RECEPTĘ UZUPEŁNIŁA RECEPTĘ O INFORMACJĘ O ODPLATNOŚCI.

Po otrzymaniu recepty lekarskiej pacjent powinien sprawdzić, czy na recepcie znajduje się jedno z powyższych oznaczeń, tj.:

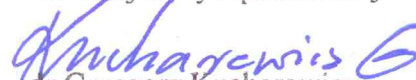
B, R, 30%, 50% albo 100%

Od dawna rozporządzenia w sprawie recept lekarskich wymagają, aby osoba wystawiająca receptę wpisywała identyfikator płatnika (najczęściej właściwego oddziału wojewódzkiego NFZ).

Element ten wskazuje, że osoba otrzymująca receptę ma prawo do leków refundowanych.

PACJENT MA PRAWO ŻAŁAĆ I POWINIEN ŻAŁAĆ, ABY OSOBA WYSTAWIAJĄCA RECEPTĘ UZUPEŁNIŁA RECEPTĘ O IDENTYFIKATOR PŁATNIKA.

PREZES
Naczelnej Rady Aptekarskiej

dr Grzegorz Kucharewicz